

Az olyan 2005. január 1. előtt létező védjegyet, kereskedelmi, vagy márkanévet viselő termékeket, amelyek nincsenek összhangban a rendelettel, 2022. január 19-ig lehet forgalomba hozni a rendelet 28. cikk (2) bekezdése értelmében.

Mi a tápanyag-összetételre vonatkozó állítás?

Olyan állítás, amely kijelenti, sugallja, vagy sejteti, hogy az élelmiszer a táplálkozásra nézve kedvező tulajdonságokkal rendelkezik, azaz jelentős mértékben tartalmaz, vagy nem tartalmaz, csökkentett, vagy növelt mértékben tartalmaz, vagy nem tartalmaz tápanyagokat, élettanilag aktív anyagokat.

C-vitamin forrás

36%-kal csökkentett cukortartalom

Mi az egészségre vonatkozó állítás?

Olyan állítás, ami kijelenti, sejteti, vagy sugallja, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport, vagy ezek alkotóeleme és az egészség között összefüggés van.

A cukormentes rágógumi segít csökkenteni a szájszárazságot

Figyelem!

A betegség kockázatát csökkentő állítás nem az adott betegség, hanem annak kockázati tényezőjét csökkenti! Ez a megfogalmazásban is tükröződik:

Bizonyított, hogy a zab béta-glükán csökkenti a vér koleszterinszintjét. A magas koleszterinszint a szívkoszorúér-betegség kialakulásában kockázati tényező.

Milyen élelmiszerek esetén alkalmazható tápanyag-összetételre és/vagy egészségre vonatkozó állítás?

Tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítás alkalmazható:

- ▶ normál közfogyasztásra szánt élelmiszerek
- ▶ étrend-kiegészítők
- ▶ bébiételek
- ▶ speciális gyógyászati célra szánt tápszerek (élelmiszerek) (2019. február 22-ig)
- ▶ anyatej kiegészítő tápszerek esetén, amennyiben az adott élelmiszer kielégíti a 1924/2006/EK alaprendelet és a kapcsolódó rendelkezések követelményeit.

Az állítások alkalmazása önkéntes, azonban, ha valaki alkalmazza őket az élelmiszerekkel kapcsolatos kereskedelmi kommunikáció során, akkor az 1924/2006/EK rendelet és a kapcsolódó rendelkezések betartása kötelező.

Mi a kereskedelmi célú egészség-kommunikáció?

Amikor kapcsolat jön létre az adott élelmiszer-csoport, az élelmiszer, vagy annak összetevője és az egészség között.

Miről nem szabad megfélekedni a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások alkalmazása során?

Általános főbb szempontok:

- ▶ 1,2 térfogatszázaléknál nagyobb alkoholtartalmú italokkal kapcsolatban nem közölhető sem tápanyag-összetételre, sem egészségre vonatkozó állítás, kivéve az alacsony alkoholszintet feltüntető, az alkohol, illetve az energiatartalom csökkentésére vonatkozó állításokat
- ▶ az állítás nem lehet valótlan, félreérthető, megtévesztő
- ▶ nem kelthet kétséget más élelmiszerek fogyasztása iránt
- ▶ nem ösztönözhet túlfogyasztásra és nem fenyegetheti fogyasztót
- ▶ nem utalhat arra, hogy a kiegyensúlyozott vegyes, változatos étrend nem biztosít kellő mennyiségű tápanyagot
- ▶ az állításnak a fogyasztásra kész élelmiszere kell vonatkoznia és a fogyasztó által érthetőnek kell lennie
- ▶ a termékből ésszerűen, várhatóan elfogyasztandó mennyiség az állításban szereplő tápanyagból, vagy egyéb anyagból jelentős mennyiséget kell, hogy tartalmazzon.

- ▶ az egészségre vonatkozó állítás nem utalhat a súlycsökkenés mértékére, ütemére
- ▶ nem alkalmazhatók egyes orvosok, egészségügyi szakemberek, vagy a fogyasztó által annak tartott személyek és nem szalmái szervezetek ajánlásai
- ▶ Az állítással ellátott élelmiszerek esetén a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU rendelet szerinti tápértékjelölést kell alkalmazni, kivéve a végső fogyasztó és a közvetkeztetés számára eladásra kínált nem előre csomagolt élelmiszereket, valamint a vásárló kívánságára az eladás helyén csomagolt, vagy közvetlenül eladásra szánt előre becsomagolt (pl. szendvics) élelmiszereket.

Energia	kJ / kcal
zsír	g
amelyből	
▶ telített zsírsavak	g
▶ egyszeresen telítetlen zsírsavak	g
▶ többszörösen telítetlen zsírsavak	g
szénhidrát	g
amelyből	
▶ cukrok	g
▶ polionok	g
▶ keményítő	g
rost	g
fehérje	g
só	g
vitaminok és ásványi anyagok	a XIII. melléklet A. részének 1. pontjában megadott egységekkel

A tápértékjelölés kötelező elemei

Amennyiben a tápértékjelölésnek nem része az állítás tárgyát képező tápanyag, hatóanyag, úgy azt a táblázatot követően, azzal egy látómezőben kell feltüntetni. A tápérték jelölésnél az energia és a tápanyagok mennyiségét legalább a termék 100 g-jára vonatkoztatva meg kell adni; a vitaminok, ásványi anyagok mennyiségét a napi beviteli referencia érték (NRV) százalékában is ki kell fejezni.

Étrend-kiegészítők esetén a tájékoztatást az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) ESZCSM rendelet szerint kell megadni, azaz a vitaminok, ásványi anyagok, továbbá az egyéb hatóanyagok mennyiségét a napi adagra vonatkoztatva kell kifejezni. A vitaminok, ásványi anyagok mennyiségét a napi beviteli referencia érték (NRV) százalékában is fel kell tüntetni.

Csak az alaprendelet és a kapcsolódó rendelkezések szerint engedélyezett állítások alkalmazhatók!

Az állításoknak tudományosan igazoltnak kell lennie, melyhez humán adatok szükségesek. Az engedélyezéshez a tudományos adatok benyújtása a gazdasági szereplő feladata.

Hol található az engedélyezett állítások?

A tápanyag-összetételre vonatkozó állítások az 1924/2006/EK rendelet mellékletében található. A rendelet szerinti szövegezésű, és az azzal azonos értelmű tápanyag-összetételre vonatkozó állítások alkalmazhatók

pl. rostforrás = rostokkal

Az összehasonlító állítások alkalmazásakor nem szabad megfedkezni a rendelet 9. cikkéről, mely szerint az összehasonlítás alapja az azonos élelmiszer csoportba tartozó élelmiszerek széles köre lehet, figyelemmel más márkájú termékekre is!

**Majonéz Light
35%-kal csökkentett zsírtartalom**

**60%-kal kevesebb energiatartalom
35%-kal kisebb cukor, 50%-kal kisebb zsírtartalom**

Az alábbi tápanyagok és egyéb anyagok kapcsán lehet megfogalmazni tápanyag-összetételre vonatkozó állítást

- ▶ Energia
- ▶ Zsír
- ▶ Telített zsír
- ▶ Telítetlen zsírsavak (omega-3, telítetlen, egyszer-, többször telítetlen)
- ▶ Cukor/ Hozzáadott cukrot nem tartalmaz
- ▶ Nátrium/só /Hozzáadott sót nem tartalmaz
- ▶ Élelmi rost
- ▶ Fehérje
- ▶ Vitamin
- ▶ Ásványi anyag
- ▶ Tápanyagot, vagy egyéb biológiailag aktív anyagot tartalmaz
- ▶ Csökkentett energia/tápanyagtartalom/ ~light/lite (csökkentés mértéke) cukor-energia, telített zsír-TFA
- ▶ Megnövelt tápanyagtartalom
- ▶ Természetesen/természetes

Az engedélyezett és elutasított egészségre vonatkozó állítások naprakész gyűjteménye a „Regiszterben” található, mely az Európai Bizottság alábbi weboldaláról érhető el. A magyar nyelvű jogszabály az állítás szövegezésével együtt a „Commission regulation” oszlopból érhető el a 13. cikk (5) és a 14. cikk szerinti állítások esetén.

http://ec.europa.eu/food/safety/labelling_nutrition/claims/register/public/?event=search

A 13. cikk (1) bekezdése szerinti engedélyezett állítások magyar nyelven a 432/2012/EU rendeletben található. Ez az EUR-Lex weboldalon érhető el:

<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hu>

Néhány gondolat az egészségre vonatkozó állításokról

A tagállamok az 1924/2006/EK rendelet 13. cikke értelmében 2008. január 31-ig a Bizottság rendelkezésére bocsátották a területükön használatos általános tudományos ismereteken alapuló, egészségre vonatkozó állítások listáját a rájuk vonatkozó feltételekkel és a vonatkozó tudományos alátámasztásra való hivatkozásokkal együtt. A beérkezett több mint 44 000 állítás szűrésével, a lehetséges összevonásokkal, stb. a Bizottság a tagállamok és az EFSA (Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság) közös munkája révén létrejött a 4693 elemet tartalmazó EU szintű konszolidált lista.

A konszolidált listában szereplő vitaminokkal, ásványi anyagokkal és gyakorlatilag a gyógynövényeken kívüli egyéb anyagokkal (pl. probiotikumok, prebiotikumok, glukozamin, aminosavak, stb.) kapcsolatos állításokat az EFSA már értékelte és ezek megtalálhatók közösségi nyilvántartásán (regiszterben) az engedélyezett, vagy nem engedélyezett állítások között.

A gyógynövényekkel kapcsolatos állítások még nem kerültek értékelésre, így a 1924/2006/EK rendelet 28. cikk (5), továbbá a 432/2012/EU rendelet értelmében további átmeneti időszakot élveznek. Ez azt jelenti, hogy a gazdasági szereplő felelőssége mellett tovább használhatók, amennyiben összhangban vannak a 1924/2006/EK rendelettel és más kapcsolódó jogszabályokkal.

A további átmeneti időszakot élvező állítások azonosító (ID) számai megtalálhatóak a Bizottság honlapján az ún. „pending” listában.

▶ Some ‚function claims’, for which the assessment by EFSA or the consideration by the Commission is not finalised (177 Kb) . These include health claims:

- Referring to botanical substances;
- Under further consideration by the Commission and EU countries.

Az azonosító számok mögött álló, még nem értékelt állítások az EFSA weboldalán lévő konszolidált listában találhatóak:

Database of health claims submitted to EFSA for evaluation (7.96 MB) (updated: July 2011)

Az egészségre vonatkozó állítások főbb típusai

- ▶ funkcionális állítások (13. cikk) melyek az alábbiak leírását vagy említését tartalmazzák:
 - tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében;
 - pszichés állapot és magatartás;
 - a 96/8/EK irányelv sérelme nélkül, a fogyás vagy testtömegkontroll, illetve az éhségérzet csökkentése vagy a jóllakottság érzésének növelése, vagy az étrendből használható energiamennyiség csökkentése.
- ▶ betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítások (14. cikk) (1 a)
- ▶ gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos állítások (14. cikk) (1 b) (ezek a gyermekeknek (is) szánt élelmiszerek esetén alkalmazhatók, kivéve az anyatej helyettesítő tápszerket.)

Az egészségre vonatkozó állításokat alkalmazásakor milyen főbb elemekre kell figyelni?

- ▶ Sem a konszolidált lista, sem az engedélyezett állítások listája nem élelmiszerbiztonsági értékelés, azaz nem jelenti azt, hogy az adott anyag minden tagállamban élelmiszerként, vagy annak összetevőjeként használható (pl. melatonin, monakolin K, stb.).

- ▶ A konszolidált listán vannak olyan tartáson lévő állítások, amelyek tartalma/megfogalmazása nem felel meg az élelmiszerekre vonatkozó hatályos jogszabályoknak (pl.: betegség megelőzésre, kezelésére utalnak – gyulladás csökkentés). *Élelmiszerek kapcsán sem betegséget megelőző, sem azt kezelő tulajdonságot kijelenteni, vagy arra utalást tenni nem lehet!*
- ▶ Az állítások alkalmazásakor figyelemmel kell lenni az általános követelményekre (3. 4. 5. 10. 14. cikkek) + az adott engedélyben szereplő alkalmazási feltételekre + az egyéb jogszabályokban előírtakra (pl. növényi szterinek)

- Pl.: „A DHA és az EPA hozzájárul a normál vérnyomás fenntartásához.” állítás esetében

Alkalmazásának feltételei: Az állítás csak olyan élelmiszer esetében alkalmazható, amely 3 g EPA és DHA bevitelt biztosít naponta. Ahhoz, hogy az állítást fel lehessen tüntetni, a fogyasztót tájékoztatni kell arról, hogy a kedvező hatás 3 g EPA és DHA napi bevitelével érhető el. Ha az állítást étrend-kiegészítő és/vagy dúsított élelmiszerek esetén alkalmazzák, a fogyasztót arról is tájékoztatni kell, hogy a kiegészítésként fogyasztott EPA és DHA együttes napi mennyisége az 5 g-ot ne haladja meg.

Az élelmiszer felhasználására vonatkozó feltételek és/vagy korlátozások és/vagy kiegészítő tájékoztatás vagy figyelmeztetés: Az állítás nem használható gyermekeknek szánt élelmiszerek esetén.

- 10. cikk (2) Az egészségre vonatkozó állítás alkalmazása csak akkor megengedett, ha az alábbi tájékoztatások szerepelnek a címkén, ennek hiányában a megjelenítés és/vagy reklámozás során:
 - a változatos és kiegyensúlyozott étrend-, egészséges életmód jelentőségére vonatkozó kijelentés*
 - az állításban közölt kedvező hatás eléréséhez szükséges élelmiszer mennyiség és fogyasztási minta*
 - szükség esetén figyelmeztetés azok számára, akiknek kerülniük kell az adott élelmiszer fogyasztását
 - figyelmeztetés olyan termékek esetében, amelyek túlzott fogyasztása egészségügyi kockázatot jelent.
- 14. cikk (2) Betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítások esetén az alábbi tartalmú kijelentésnek szintén szerepelnie kell a címkén, ennek hiányában a megjelenítésben és/vagy a reklám során:
 - Az állításban szereplő betegségnek több kockázati tényezője van, ezek egyikének megváltoztatása kedvező hatást eredményezhet, vagy nem.

- Általános, nem részletezett az egészségre, vagy a jó közérzetre gyakorolt kedvező hatásra való hivatkozás (szöveges, képi, stb.) csak akkor tehető, ha azt a 13., vagy 14. cikk szerinti engedélyezett, esetleg még tartáson lévő állítás kíséri. Több tápanyag/hatóanyag jelenléte esetén a támogató állításoknak a tápanyagok/hatóanyagok többségéhez kell kapcsolódnia. A szöveges és/vagy képi elemeket támogató állításoknak azonos látómezőben kell megjelennie, vagy legfeljebb a kapcsolatot jól látható módon jelző hivatkozást pl. * kell alkalmazni.

Glükózamin és C-vitamin tartalmú készítmény „Az ízületekért!” általános állítással.

Csak a C-vitamin esetén van támogató állítás (A C-vitamin hozzájárul a kollagén képződéshez, ezen keresztül a porcok normál állapotának működésének fenntartásához)

A termék összes hatóanyagát az ízületek megfelelő működésével kapcsolatba hozni nem lehet, így a szlogen/általános állítás/kereskedelmi/márkanév/védjegy jogszerűen nem alkalmazható!

- ▶ A gyógynövények esetében a tartáson lévő állítások akkor alkalmazhatóak, ha ugyanazon növényi részre, ugyanazon egészségügyi kapcsolatra, közel azonos felhasználási feltételekre (adagolás) vonatkoznak.

Az egészségre vonatkozó állítások megfogalmazása

Az állítások megfogalmazása bizonyos rugalmasságot megenged, feltéve, hogy a feltüntetett állítások megfogalmazása a fogyasztó számára ugyanazzal a jelentéssel bír, mint az engedélyezett egészségre vonatkozó állításé és az alkalmazási feltételek is azonosak.

- ▶ Rendeletben megfogalmazott állítás: A magnézium hozzájárul a normál izomműködéshez.
- ▶ Rendeletnek megfelelően megfogalmazott állítás lehet: A magnézium részt vesz a normál izomműködés fenntartásában.
- ▶ Túlmutató állítás: A magnézium biztosítja a megfelelő izomműködésnek.
- ▶ Leszűkítő állítás: A magnézium részt vesz a szívizom egészséges működésében.
- ▶ Termék-specifikus állítás: Termékünk (magnézium tartalmú tablettá márkaneve) részt vesz a normál izomműködés fenntartásában.

*E pontok nem alkalmazandók a végső fogyasztó és a közétkeztetés számára eladásra kínált nem előre csomagolt élelmiszerek, valamint a vásárló kívánságára az eladás helyén csomagolt, vagy közvetlenül eladásra szánt előre becsomagolt (pl. szendvics) élelmiszerek esetén.

- ▶ Betegséget kezelő/megelőző kijelentés: A magnézium hasznos az izomgörcsök kezelésére és annak elkerülésére.

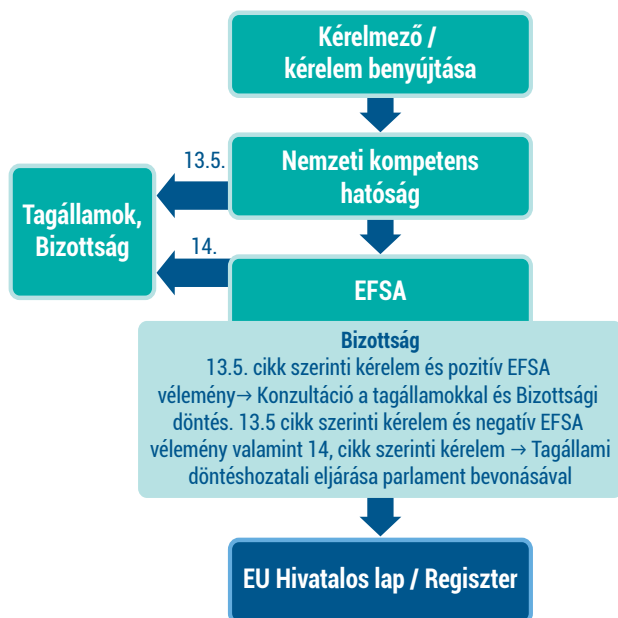
Nyelvi és kulturális eltérések is lehetnek a megfogalmazás terén az egyes tagállamok között (pl. az „egészséges” kifejezés több tagállamban nem elfogadott, míg több tagállamban igen – köztük Magyarországon is, mivel jelentése azonos a „normál” szóéval).

A C-vitamin hozzájárul az immunrendszer egészséges működéséhez. = A C-vitamin hozzájárul az immunrendszer normál működéséhez.

Új egészségre vonatkozó állítást szeretnék alkalmazni, mit kell tenni?

Az állítások EU-s szinten kerülnek engedélyezésre. Az engedélyezés folyamatát az alábbi egyszerűsített ábra mutatja be:

Egészségre vonatkozó állítások engedélyezésének menete

A kérelmet, az igazoló dokumentumokkal, valamely tagállami kompetens hatósághoz (ez Magyarországon ezt az OGYÉI – Élelmezés-és Táplálkozástudományi Főigazgatósága) kell benyújtani angol nyelven. Ettől eltérő EU-s tagállami nyelv is használható (pl. Magyarországon a magyar), de akkor a fordítás tovább hosszabbítja az eljárást.

kérelmek összeállításához az alábbi jogszabályok és útmutatók figyelembevétele feltétlenül szükséges!

- ▶ 1924/2006/EK rendelet az élelmiszerekkel kapcsolatos tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról
- ▶ 353/2008/EK bizottsági rendelet a 1924/2006/EK rendelet 15. cikkének végrehajtásához
- ▶ 33/2010. (V. 13.) EüM-FVM együttes rendelet az élelmiszerekkel kapcsolatos tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokkal kapcsolatos egyes szabályokról
- ▶ EFSA útmutatók/adatlapok az egészségre vonatkozó állítások benyújtásához, melyek az alábbi linken érhetők el

<http://www.efsa.europa.eu/en/applications/nutrition/regulationsandguidanc>

OGYÉI

Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet
Élelmezés- és Táplálkozástudományi Főigazgatóság
www.ogyei.gov.hu

